

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 56/10
v Luxemburgu 15. júna 2010

Rozsudok vo veci C-211/08
Komisia/Španielsko

Ak je neplánovaná nemocničná starostlivosť poskytnutá počas prechodného pobytu v inom členskom štáte ako je štát poistenia, tento posledný uvedený štát nie je povinný nahradiť pacientovi náklady, ktoré sú v štáte, kde bola starostlivosť poskytnutá, ponechané na ťarchu tohto pacienta

Inštitúcia členského štátu poistenia je povinná nahradiť inštitúcii štátu, v ktorom bola táto starostlivosť poskytnutá, iba náklady nahradené touto poslednou uvedenou inštitúciou v závislosti od úrovne krytia účinnej v tomto členskom štáte pobytu

Podľa španielskej právnej úpravy sú vo všeobecnosti úplne bezplatné iba služby poskytované národným systémom zdravia svojim príslušníkom. Avšak v súlade s mechanizmom upraveným nariadením č. 1408/71¹ ak osoba poistená v španielskom zdravotnom systéme dostane v inom členskom štáte nevyhnutnú nemocničnú starostlivosť (to znamená nemocničnú starostlivosť nevyhnutnú z dôvodu vývoja jej zdravotného stavu počas prechodného pobytu v tomto členskom štáte), španielsky systém nahrádza inštitúcii štátu, v ktorom bola táto starostlivosť poskytnutá, náklady nahradené touto poslednou uvedenou inštitúciou v závislosti od úrovne krytia účinnej v tomto členskom štáte pobytu². V dôsledku toho dotknutá poistená osoba nemá v zásade právo na prevzatie zo strany španielskej inštitúcie časti nákladov starostlivosti nepokrytej členským štátom pobytu a ponechanej na ťarchu jej poistených osôb.

V nadväznosti na sťažnosť zaslanú poistenou osobou španielskemu systému zdravia, ktorá musela byť nepredvídateľne hospitalizovaná počas pobytu vo Francúzsku a ktorej sa po návrate do Španielska odmietlo nahradenie časti nákladov hospitalizácie, ktoré Francúzsko ponechalo podľa svojej právnej úpravy na jej ťarchu, sa Komisia rozhodla podať túto žalobu o nesplnenie povinnosti proti Španielsku. Táto inštitúcia sa totiž domnieva, že španielska právna úprava porušuje slobodné poskytovanie služieb, keďže odmieta španielskym poisteným osobám náhradu časti nákladov starostlivosti nepokrytej inštitúciou členského štátu pobytu. Dotknutá právna úprava má tak obmedzujúci účinok jednak na poskytovanie služieb nemocničnej starostlivosti a jednak na poskytovanie turistických alebo vzdelávacích služieb, ktorých získanie môže odôvodniť dočasný pobyt v inom členskom štáte.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor uvádza, že slobodné poskytovanie služieb zahŕňa slobodu poistenej osoby usadenej v členskom štáte dostaviť sa napríklad ako turista či študent do iného členského štátu na účely prechodného pobytu a prijať tam nemocničnú starostlivosť zo strany poskytovateľa usadeného v tomto inom členskom štáte, ak jej zdravotný stav vyžaduje takúto starostlivosť počas tohto pobytu. **Súdny dvor sa však domnieva, že španielska právna úprava nemôže byť vo svojej všeobecnosti považovaná za spôsobilú obmedziť slobodné**

¹ Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva zmenené, doplnené a aktualizované nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3), zmeneným a doplneným nariadením (ES) č. 1992/2006 Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 (Ú. v. EÚ L 392, s. 1). Toto nariadenie bolo nahradené nariadením (ES) č. 883/2004 od 1. mája 2010 (Ú. v. EÚ L 166, s. 1).

² Napriek tomu vo výnimočných prípadoch „naliehavej, neodkladnej a životne dôležitej starostlivosti“ poskytnutej v inom členskom štáte – ktoré však nie sú dotknuté touto vecou – španielsky systém zdravia nahrádza všetky náklady.

poskytovanie služieb nemocničnej starostlivosti, turistických služieb alebo vzdelávacích služieb.

V tejto súvislosti Súdny dvor rozlišuje prípad nepredvídateľnej a plánovanej starostlivosti povolenej v inom členskom štáte.

Zastáva názor, že, čo sa týka poistenej osoby, ktorej presun do iného členského štátu vyplýva napríklad z turistických alebo vzdelávacích dôvodov a nie, ako v prípade plánovanej starostlivosti, z jednoduchého nedostatku ponuky systému zdravia, pod ktorý patrí, podmienky vzťahujúce sa na nemocničný pobyt v inom členskom štáte môžu byť v závislosti od prípadu viac alebo menej výhodné či nevýhodné pre poistenú osobu. Vnútroštátne rozdiely existujúce v oblasti sociálneho zabezpečenia a cieľ nariadenia č. 1408/71, spočívajúci v koordinácii vnútroštátnych právnych úprav, avšak nie v ich harmonizácii, totiž vysvetľujú takúto situáciu.³

Na druhej strane Súdny dvor uvádza, že ak sa nemocničná nepredvídateľná starostlivosť poskytne za okolností spojených predovšetkým s naliehavosťou situácie, závažnosťou postihnutia alebo úrazu alebo tiež s lekárskou nemožnosťou vrátenia do členského štátu poistenia, španielska právna úprava nemôže mať nijaký obmedzujúci účinok na poskytovanie služieb nemocničnej starostlivosti poskytovateľmi usadenými v inom členskom štáte. V týchto prípadoch totiž poistená osoba nemá na výber medzi hospitalizáciou v členskom štáte prechodného pobytu a predčasným návratom do Španielska.

Okrem toho v prípadoch, keď nepredvídateľná starostlivosť pokrýva situácie, ktoré nemôžu zbaviť poistenú osobu výberu medzi hospitalizáciou v členskom štáte prechodného pobytu a predčasným návratom do Španielska, Súdny dvor uvádza, že prípadné rozhodnutie poistenej osoby predčasne sa vrátiť do Španielska alebo upustiť od cesty do iného členského štátu závisí na jednej strane od možnosti, keď jej zdravotný stav skutočne vyžaduje nemocničnú starostlivosť počas jej prechodného pobytu a na druhej strane od úrovne krytia uplatniteľnej v členskom štáte prechodného pobytu pre nemocničné ošetrenie, ktoré by sa tam zamýšľalo a ktorého celkové náklady nie sú v tom čase známe. V dôsledku toho Súdny dvor dospel k záveru, že v takýchto prípadoch okolnosť, že osoby poistené v španielskom systéme zdravia môžu byť podnietené predčasne sa vrátiť do Španielska, aby tam prijali nemocničnú starostlivosť, ktorá sa stala nevyhnutnou alebo zrušiť cestu do iného členského štátu, keďže nemôžu počítať s doplnkovou španielskou intervenciou, sa zdá ako veľmi neistá a nepriama.

Súdny dvor okrem toho zdôrazňuje, že na rozdiel od plánovanej starostlivosti má počet prípadov nepredvídateľnej starostlivosti nevypočítateľnú a neovládateľnú povahu. V tomto kontexte **sa domnieva, že uplatnenie nariadenia č. 1408/71 spočíva na celkovej kompenzácii rizík.** V rámci mechanizmu upraveného týmto nariadením pre nepredvídateľnú starostlivosť vzniká všeobecné vyváženie. Prípady, v ktorých nepredvídateľná nemocničná starostlivosť poskytnutá v inom členskom štáte vystavuje na základe účinku uplatnenia jeho právnej úpravy členský štát poistenia vyššej finančnej záťaži, ako keby táto starostlivosť bola poskytnutá v jednom z jeho zariadení, sú kompenzované prípadmi, v ktorých naopak uplatnenie právnej úpravy členského štátu pobytu vedie k zaťaženiu členského štátu poistenia finančnou ťarchou nižšou ako je ťarcha, ktorá by vyplývala z uplatnenia jeho vlastnej právnej úpravy.

V dôsledku toho **uloženie členskému štátu povinnosti zaručiť jeho vlastným poisteným osobám doplnkovú náhradu vždy, keď je úroveň krytia uplatniteľná v členskom štáte**

³ V tejto súvislosti Súdny dvor spresňuje, že jeho judikatúra týkajúca sa slobodného poskytovania služieb v rámci plánovanej starostlivosti nemôže byť uplatniteľná na nepredvídateľnú starostlivosť. Pokiaľ ide o tento bod, Súdny dvor totiž uvádza, že prípady využitia nemocničnej starostlivosti plánovanej v inom členskom štáte vyplývajú zo zistenia nedostatku disponibilít predmetnej starostlivosti alebo rovnako účinnej starostlivosti v členskom štáte poistenia v lekárske priateľnej lehote. Na rozdiel od režimu nepredvídateľnej nemocničnej starostlivosti, v prípadoch plánovanej starostlivosti členský štát poistenia musí podľa pravidiel týkajúcich sa slobodného poskytovania služieb a teda okrem svojich povinností vyplývajúcich z uplatnenia nariadenia č. 1408/71 zaručiť poistenej osobe rovnako výhodnú úroveň krytia ako je úroveň, ktorú by ho disponibilita tejto starostlivosti v takejto lehote, v jeho vlastnom systéme zdravia, viedla k priznaniu dotknutej osobe.

pobytu pre dotknutú nepredvídateľnú nemocničnú starostlivosť nižšia ako úroveň uplatniteľná podľa jeho vlastnej právnej úpravy, by znamenalo ohrozenie samotnej hospodárnosti systému zavedeného nariadením č. 1408/71. V takomto prípade by bol členský štát poistenia systematicky vystavovaný najvyššej finančnej ťarche, či už to bude na základe uplatnenia právnej úpravy členského štátu pobytu, ktorá upravuje vyššiu úroveň pokrytia ako úroveň upravenú právnou úpravou členského štátu poistenia alebo na základe uplatnenia tejto poslednej uvedenej právnej úpravy za opačnej hypotézy.

V dôsledku toho Súdny dvor zamieta žalobu Komisie.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok.

Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykoná rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499